

CD BESPREKING

HANS STEUR

**Laan van Avegoor 15, 6955 BD Ellecom,
steurh@xs4all.nl**

Harry Huisman uit Lieveren heeft twee cd-roms gemaakt over onderwerpen, die velen van ons na aan het hart liggen: versteend hout en barnsteen. De maker/auteur was tot voor kort conservator van het Natuurmuseum te Groningen, waar hij nu nog als vrijwilliger werkt en de geologische collectie beheert. Hij maakte in het verleden naam met (o.m.) zijn artikelenreeks over koralen in noordelijke zwerfstenen. De cd-roms zijn de neerslag van zijn jarenlang beoefende hobby. Hieronder volgt een korte bespreking van de twee cd-roms.

Versteend hout

Na het automatisch opstarten verschijnt de volgende inhoudsopgave:

Versteend hout in Noord-Nederland – Hoe ontstaat versteend hout? – Versteend hout in soorten – Hoe herken je naaldhout? – Hoe herken je loofhout? – Reactiehout – Het versteende woud van Chemnitz – Versteend hout van Petrified Forest – Versteend hout van Madagascar. De cd-rom gaat vooral over het versteende hout dat in de oostelijke grinden wordt gevonden, dat wil zeggen zwerfstenen, die waarschijnlijk bijna allemaal uit Duitsland afkomstig zijn. Het overgrote deel betreft fossiel coniferenhout, maar ook loofhout, boomvarenhout (Tempskya) en palmhout worden er in gevonden. Het accent ligt in de cd-rom sterk op naaldhout en loofhout. Daarvan worden de verschijningsvormen en de structuren, ook op micro-niveau, uitgebreid getoond. Vooral het onderscheiden van deze twee groepen krijgt veel aandacht. Tempskya komt kort aan bod, palmhout (bijna) niet.

De hoofdstukken over het verkiezingsproces zijn uitgebreid en zeer verhelderend.

Als capita selecta zijn een drietal 'versteende wouden' toegevoegd: dat van Chemnitz, van Arizona en van Madagascar. Prachtige foto's geven een goed beeld van deze bijzondere plekken. Van het Petrified Forest worden een groot aantal mooie stamdoorsneden getoond.

Al met al vormt deze cd-rom met zijn mooie afbeeldingen inclusief uitleg een waardevolle aanvulling op geschreven materiaal over dit onderwerp.

Tranen der Goden

Een goed verstaander weet dan dat het over barnsteen gaat. Maar ook bruinkoolhout wordt besproken omdat dat vaak samen met barnsteen wordt gevonden. De hoofdstukindeling is als volgt:

Barnsteen: Inleiding – Barnsteen – Nederlands barnsteen – Barnsteen en bruinkool – Ontstaan van barnsteen – Verwerking van barnsteen – Barnsteensoorten – Barnsteenvormen – Kleuren en varianten – Insluitsels barnsteen.

Bruinkoolhout: Inleiding bruinkoolhout – Bruinkoolhout in soorten – Herkomst bruinkool en barnsteen.

De cd-rom geeft een enorme hoeveelheid informatie over dit boeiende onderwerp zodat je, na alles gezien te hebben, het gevoel hebt dat je alles weet. De uitleg wordt gegeven aan de hand van een groot aantal zeer mooie foto's, zowel van Nederlandse vondsten als van materiaal uit andere landen.

De Nederlandse barnsteen behoort tot de Baltische groep en is afkomstig uit het kustgebied bij de grens van Polen en Rusland (Samland) en uit de zeebodem vóór de kust. Daar is door de oerrivier Eridanos, die stroomde waar nu de Botnische Golf en de Oostzee zijn, het barnsteen afgezet in dikke lagen. Barnsteen is gefossiliseerde, of beter nog, omgezette, hars van naald- en loofbomen. Het Baltisch barnsteen is van naaldhout afkomstig, terwijl dat van de Dominicaanse Republiek juist van loofbomen komt.

De bekendste herkomstgebieden worden uitgebreid besproken met veel foto's en verhelderende kaartjes. Ook de vele soorten en typen barnsteen die er zijn, komen aan de orde.

Verder een flink aantal plaatjes van de fotogenieke insluitels, die het barnsteen zo aantrekkelijk maken: insecten, planten en zelfs een hagedis.

Dat barnsteen en bruinkoolhout zo vaak samen worden aangetroffen, zowel op het strand als in de groeves, komt doordat ze dezelfde lage soortelijke massa hebben. Doordat de materialen zo licht zijn en even zwaar, zijn ze, hoewel uit verschillende lagen afkomstig, bij verspoelingen op dezelfde plaatsen afgezet.

Al met al een heel waardevolle cd-rom, die zeker een aanrader genoemd mag worden.

De cd-roms kosten €15,- per stuk exclusief verzendkosten en zijn te bestellen bij de maker via email h.huisman3@hetnet.nl of telefonisch op 050-5017716.

